

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
РЫБНО-СЛОБОДСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422650, пгт. Рыбная Слобода,
ул. Ленина, дом 48

Тел.: (84361) 22113, факс: (84361) 23012, e-mail: balyk-bistage@tatar.ru, сайт: ribnaya-sloboda.tatarstan.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

422650, Балык Бистәсе,
Ленин урамы, 48 нче йорт

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

11.08.2016

Балык Бистәсе штп

КАРАР

№ 123пи

“2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” муниципаль программасын раслау турында

2013 елның 31 октябрдә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 823 номерлы карары белән расланган “2014 – 2020 елларга Татарстан Республикасының икътисади үсеше һәм инновация икътисады” дәүләт программасының “2014 – 2016 елларга Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” ярдәмче программасын исәпкә алып, 2007 елның 24 июлендәге “Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”гы 209-ФЗ номерлы Федераль законны, Татарстан Республикасының 2010 елның 21 гыйнварындагы “Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”гы 7-ЗРТ номерлы Законны тормышка ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә **КАРАР БИРӘМ:**

1. Карарга теркәп бирелә торган ”2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” муниципаль программасын (алга таба – Программа) расларга.

2. Заказ бирүче – Программаның яраштыручысы итеп Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетын билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территория үсеше бүлегенә Программа чараларын үтәү һәм аны жирле үзидарә органнары, кызыксынучы оешма һәм учреждениеләр тарафыннан тормышка ашыру буенча эшчәнлекне яраштыруны тәмин итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-

телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”ында урнаштырырга

5. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үз
жаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

Р.Х.Хәбибуллин

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Башкарма комитетының
2016 елның 11 августындагы
123 пи номерлы карары белән
расланды

**“2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү”
муниципаль программасы**

Программаның паспорты

Программаның исеме	2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү (алга таба – Программа)
Программаның муниципаль заказ бирүчесе	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның төп төзүчесе	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территория үсеше бүлеге
Программаның максаты	Инновация икътисады формалаштыруның иң мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлекнең нәтижәле эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру, шулай ук аның Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының социаль-икътисади үсеше мәсьәләләрен хәл итүгә кертемен үстерү, гражданның тормыш-көнкүреш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисади актив урта сыйныф булдыру, районның тотрыклы социаль-икътисади үсешен тәмин итү, кече һәм урта эшмәкәрлекнең район икътисадындагы тоткан урынын киңәйтү
Программаның бурычлары	1.Эшмәкәрлекнең нәтижәле үсешенә комачаулык ясаучы норматив-хокукий, административ һәм оештыру киртәләрен алу юлы белән уңай кәсәбәчелек климаты тәмин итү 2.Кәсәбәчелек субъектларының финанс чыганакларына, шул исәптән бюджеттан тыш чараларны жәлеп итү аша керүен киңәйтү. 3.Кәсәбәчелек субъектларына реаль финанс-мөлкәт һәм оештыру-методик ярдәм күрсәтү. 4.Кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше инфраструктурасы объектларын төзү һәм үстерү. 5.Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү. 6.Мәшгуль булмаган халыкны кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсенә тарту өчен өстәмә стимул булдыру. 7.Кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль жаваплылыгын һәм нәтижәлелеген күтәрү.

	<p>8.Авыл жирендә хужалык итүнең кече формаларының тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру.</p> <p>9.Икътисади актив халыкны кәсәбәчелек эшчәнлегенә тарту.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклары	2016 - 2020 еллар
Программаның төп үтәүчеләре	<p>Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының тармак һәм функциональ органнары;”Сельские горизонты” (“Авыл офыклары”) район газетасы редакциясе (килештерү буенча);</p> <p>Дәүләт статистика федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Территориаль органының Казан шәһәрәндәге (Балык Бистәсе ш.т.п.) дәүләт статистика бүлгә (килештерү буенча);</p> <p>Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы (килештерү буенча);</p> <p>“Балык Бистәсе районы халкының мәшгульлек үзгә” дәүләт казна учреждениесе (килештерү буенча).</p>
Программаның еллап һәм жәлеп итүгә планлаштырылган чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме	Программаны 2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджет чаралары исәбенә финанслауны гамәлгә ашыру, жирле бюджетның мөмкинлекләрен исәпкә алып, Программа чараларын үтәүчеләрнең төп эшчәнлегә агымдагы финанслау кысаларында планлаштырыла.
Программаның максат һәм бурычларын тормышка ашыруның еллап бүленгән көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм Программаның бюджет нәтижәләлегә күрсәткечләре	<p>Программаны тулы күләмдә тормышка ашыру 2020 ел ахырына</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Кече һәм урта кәсәбәчелек өлкәсендә эш урыннары санын арттырырга мөмкинлек бирәчәк кече һәм урта предприятиеләрнең гамәлдәгеләрен саклау һәм яңаларын төзүгә, 2.Кече һәм урта эшмәкәрлекнең эчке тулай продуктка гомуми кертемен 7% ка үстерүгә, 3.Салым килерләренең өлешен 3,5 % ка арттыруга, 4.Кече һәм урта эшмәкәрлектә мәшгуль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәжәсен минималь куллану бюджеты күләменнән түбән төшермичә тотуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

I. Программаны тормышка ашыру өлкәсен сыйфатлау, проблемалар һәм аларны хәл итү юллары

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек торышына гомуми сыйфатнамә

Эшмәкәрлек Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы икътисадында, салым салу базасын булдыруда һәм халыкның ихтыяжларын тәэмин итүдә

мөһим рольне уйный. Кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль планда да роле зур, барыннан да бигрәк – яңа эш урыннары булдыру ул, кайсыдыр ки районда эшсезлек дәрәжәсенә житди йогынты ясый. Кече һәм урта кәсәбәчелек өлкәсендә халыкның социаль-икътисади яктан караганда аеруча актив өлеше мәшгуль. Хәзерге вакытта район территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең 620 субъекты теркәлгән, шуларның 468 е – индивидуаль эшмәкәр. 2015 елда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының тулай территорияль продукттагы өстәмә кыйммәт өлеше 33,2% тәшкил итте.

Район эшмәкәрлеге эшчәнлек төрләре буенча икътисадның барлык тармакларында да тәкъдим ителгән. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында 2015 ел өчен икътисади эшчәнлек төрләре буенча кече эшмәкәрлек субъектларының бүленеше 1 таблицада китерелә.

1 таблица

**Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында
2015 ел өчен эшчәнлек төрләре буенча кече эшмәкәрлек субъектларының
бүленеше**

Икътисади эшчәнлек төре	Индивидуаль эшмәкәрләр саны
Авыл хужалыгы	106
Балык тоту, балык үрчетү	2
Файдалы казылмалар чыгару	1
Эшкәртү производствосы	16
Төзелеш	5
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт чараларын, мотоциклларны, көнкүреш эшләнмәләрен һәм шәхси куллану әйберләрен ремонтлау	205
Гостиницалар һәм ресторанның	8
Транспорт һәм элементә	74
Күчәмсез милек белән операцияләр, аренда һәм хезмәт күрсәтүләр тәкъдим итү	24
Башкалар	22
БАРЛЫГЫ:	468

2015 елда кече предприятиеләр саны 152 берәмлеккә тәшкил итте. Районда агач эшкәртү һәм төрле төзелеш конструкцияләре житештерү белән шөгыйльләнүче кече предприятие бар – ул “Лестопсбыт” ЖЧЖ; төзелеш белән – “Радуга” ЖЧЖ, балык тоту белән – “Круг” ЖЧЖ, терлекчелек жиһазларын ремонтлау һәм техник хезмәт күрсәтү белән, ремонт-төзелеш эшләре белән – “Строймонтаж” ЖЧЖ һәм “Строитель” ЖЧЖ ләре. Теркәлгән 468 индивидуаль эшмәкәрнең 106 сы крестьян фермерлык хужалыгы башлыгы булып тора, 205 е сәүдә белән шөгыйльләнә, 74 е – транспорт һәм элементә хезмәт күрсәтү белән, 24 е хезмәт күрсәтү һәм күчәмсез милек белән операцияләр гамәлгә ашыру, аренда һәм хезмәт күрсәтүләр белән һәм 22 се башка төр хезмәт күрсәтүләр белән шөгыйльләнә.

“Агросәнәгать комплексында хужалык итүнең кече формалары үсешен стимуллаштыру” өстенлекле милли проектны тормышка ашыру кысаларында халыктан сөт жыю һәм сөт эшкәртүне гамәлгә ашыручы ИЭ Исмәгыйлев эшли.

Халыкның авылдагы яшәү рәвешен саклауда нигез булып торучы шәхси хужалыкны (подворьяны) үстерү, гаилә фермалары төзү районда агросәнәгать комплексы

юнәлешләрөнөң берсе булып кала бирә. Бүгенге көндә районда төрле юнәлештәге 39 гаилә фермасы эшли, шуларның 28 е югары технологияле, 9 гаилә фермасы төзелү һәм реконструкция стадиясендә. Бу юнәлештә безнең район республика рейтингында 7 урынны били. Хужалык итүнең кече формалары үсешенә югары темпына актив дәүләт ярдәме аркасында ирешелә. Гаилә терлекчелек фермалары төзелешенә генә дә республика бюджетыннан жәмгысе 72 млн. 100 мең сум алынды. “Яңа гына керешүче фермерларга ярдәм” һәм “Гаилә терлекчелек фермаларын үстерү” программалары кысаларында соңгы өч елда конкурс нигезендә сайлап алуда 13 жиңүчебез грант алучы булды. 2015 елда районның крестьян (фермерлык) хужалыкларында житештерелгән продукцияне реализацияләгәннән килгән акча кереме 205 млн. 850 мең сум яки узган ел дәрәжәсенә 127% ны һәм барлык акча керемнең 18% ын тәшкил итте.

Районда шәхси эшмәкәрлек өчен сәүдә тармагы аеруча үзәнә тартып тора. 214 стационар сәүдә предприятелиәренә 74% ы кече эшмәкәрлек субъектларыныкы. Районда кибетләренә төп челтәре товарларның катнаш ассортиментын реализацияли. Караганова Татьяна Владимировна, Шакирова Сария Госмановна, Решетилова Лилия Исмәгыйлевна һәм Мамакова Римма Равилевна шикелле хатын-кыз эшмәкәрләренә башкаларга үрнәк итеп куярга мөмкин.

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы халкына сәүдә тармагында лидерлык позициясен тотучы “Кама” район кулланучылар жәмгыяте сәүдә челтәренә 46 кибете сәүдә хезмәте күрсәтә. “Кама” кулланучылар жәмгыяте предприятелиәре ел саен республика күләмендә үткәрелүче ярминкәләрдә катнашалар, шулай ук районыбыз халкы өчен даими рәвештә ярминкәләр оештыралар. Шуның белән бергә “Стройматериалы”, “Автозапчасти”, “Цветы” кебек махсулашкан кибетләр, “Велтог Компани” ЖЧЖ нең көнкүреш техникасына махсулашучы кибет, “Магнит”, “Пятерочка 5” махсулашкан азык-төлек кибетләре, “Мегафон” һәм “МТС” мобиль элемтә салоннары эшли. Районда “Форсат” ЖЧЖ өненә ваклап-күмәртәле склады үз эшчәнлеген гәмәлгә ашыра. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары “Лизинг-Грант” программасында актив катнашалар. 2013 елда әлеге программада катнашучылар булдылар:

1. “Шигапов Илһам Гыйльметдинович” КФХ – виктория үстерү өчен 2 200 000 сумга жиһазлар алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 1 000 000 (45%) сум күләмендә субсидия алынды.

2. СССПК “Бикал” – 945 000 сумга молоковоз алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 283 500 (30%) сум күләмендә субсидия алынды.

3. “Нәбиуллина Индира Даниловна” КФХ – 522 205 сумга “Лада Ларгус” базасында фургон автомашина алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 234 992 (45%) сум күләмендә субсидия алынды.

4. “Бикмуллин Фәнил Шамилович” КФХ – 1 125 600 (30%) сумга МТЗ-82.1 тракторы алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 337 697 сум күләмендә субсидия алынды.

5. “Закиров Илдар Зөлфәтович” КФХ – 1 125 600 сумга МТЗ-82.1 тракторы алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 500 839 (45%) сум күләмендә субсидия алынды.

6. “Исмәгыйлов Минзөфәр Нурғалиевич” КФХ – 1 489 500 сумга этикеткалар ябыштыру өчен аппарат алу, Татарстан Республикасының Икътисад министрлыгы аркылы 446 852 (30%) сум күләмендә субсидия алынды.

БАРЛЫГЫ: 2013 елда 2 млн. 804 мең сум субсидия алынды.

2014 елда әлеге программада катнашучылар булдылар:

1. “Бәдретдинова Рәсимә Равилевна” КФХ
2. “Минғалиев Марат Зиннурович” КФХ
3. “Мөхәммәтжанов Фәнис Исрафилович” КФХ

4. “Шәрифуллина Фидания Хужахановна” КФХ

5. “Гыймадиев Ринат Рәисович” КФХ

6. “Абдуллин Рафис Габдрәфыйкович” КФХ

БАРЛЫГЫ: 2014 елда 8 млн. 481 мең сум субсидия алынды.

2015 елда әлеге программада 8 эшмәкәр катнашты. Районнан катнашучылар өчен бүленгән ярдәм суммасы 7,3 млн. сум тәшкил итте. Ике катнашучы конкурсны үтә алмады.

№ п/п	Катнашучының Ф.И.А.и.	Оешма	Алынган субсидия, сумнарда	Алынган техника һәм жиһазлар
1.	Әхмәтов Минсур Миннеханович	“Әхмәтов Минсур Миннеханович” ГКФХ	140 000	
2.	Мингалиев Инсаф Нурисламович	“Мингалиев Инсаф Нурисламович” ГКФХ	1 888 681	
3.	Нәбиуллина Индира Даниловна	“Нәбиуллина Индира Даниловна” ГКФХ	1 958 682	
4.	“Агрофирма Агроинпекс” ЖЧЖ	“Агрофирма Агроинпекс” ЖЧЖ	2 684 000	
5.	“АТИЛЛА” ЖЧЖ	“АТИЛЛА” ЖЧЖ	708 000	
6.	МЭ-3940		400 733	
7.	МЭ-4330		708 000	

БАРЛЫГЫ: 2015 елда 8 млн. 488 мең сум субсидия алынды.

Моннан тыш 2015 елда эшмәкәрләрнең муниципаль район ихтияжлары өчен товарлар белән тәэмин итү һәм хезмәт күрсәтүләр буенча конкурсларда катнашуы арта төште. Шулай 2015 елда 74 млн.548 мең сумлык гомуми суммага 109 килешү төзелде, шул исәптән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан 19 млн. 688 мең сумга муниципаль хажәтләр өчен товар һәм хезмәт күрсәтүләр куюга 84 килешү төзелде.

1.2.Проблеманың эчтәлегә һәм аны хәл итүнең зарурлыгы

Яңа эш урыннарын тиз булдыру, базарда сорау һәм тәкъдимне жанландыру, халыкның икътисади актив өлешенең шәхси эшмәкәрлек инициативасы исәбенә мөстәкыйль керем чыганаclarы барлыкка килүе өчен эшмәкәрлек үсешенең хәзерге вакытка ирешелгән дәрәжәсә житәрлек түгел.

Соңгы елларда кече предприятиеләрнең тармак структурасы бөтенләй дип әйтерлек үзгәрмәде. Эшчәнлекнең житештерү булмаган өлкәсә (барыннан да элек сәүдә) житештерүгә караганда ныграк жәлеп итә торган булып кала бирә. Хәзерге вакытта ит, балык продуктлары, жиләк-жимеш культураларын эшкәртү белән шөгьльләнүче предприятиеләр юк, ял һәм буш вакытны үткәрү өчен урыннар аз. Эшмәкәрләр өчен икмәк һәм икмәк-булка әйберләре житештерү, гипс нигезендә төзелеш эшләнмәләре житештерү, туристик индустрияне үстерүдә куыш буш кала бирә.Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегә, аеруча житештерү өлкәсендә, күбесенчә башкарма хакимият органнары һәм жирле үзидарә органнары гамәлләренә бәйле. Программаның төп чаралары барыннан да элек эшмәкәрлек үсешен тыеп торучы түбәндә саналып киткән проблемаларны чишүгә юнәлдерелгән:

- кече һәм урта эшмәкәрлекне финанслауның тиешле дәрәжәдә үсеш алмавы;
- үзфинанслау механизмнарының (кредит берләшмәләре, үзара иминиятләү жәмгыятьләре һ.б.) булмавы;
- кече предприятиеләрнең житештерү егәрлекләренә һәм кабаттан структуралаштырылуы предприятиеләр мөлкәтенә керүен чикләү;
- эшмәкәрләрнең ышанычлы социаль якланганлыгы һәм иминлегенең булмавы;
- кече һәм урта эшмәкәрлекнең базар һәм дәүләт структуралары белән үзара бәйләнешен, ярдәм итешүен оештыру проблемалары;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында житәрлек дәрәжәдә хәбәрдар булмавы, кече эшмәкәрлекне үстерү юлындагы административ киртәләр.

Эшмәкәрлек эшчәнлегенә субъектлары ягыннан карарлар кабул итүне таләп итә торган проблемалар:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының югары булмаган социаль жаваплылыгы (яллы эшчеләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен расмиләштермәү, хезмәткә түләү фондын киметү һәм аны “конверт” рәвешендә түләү, мәжбүри пенсия иминияте һәм социаль иминиятләү турындагы законнарны үтәмәү);

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары үзләренең эшчәнлекләрен гамәлгә ашыра торган икътисад тармакларының ярашмаучанлыгы (эшмәкәрләр житештерү белән шөгыйльләнми, ә бәлки сәүдә өлкәсә үсеш ала).

Гамәлдәге каршылыкларны жиңү һәм районда кече һәм урта эшмәкәрлекнең киләчәктә алга бара торган үсешә бары тик урыннарда аның үсешә өчен мәгълүмат, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү юлы белән, мөлкәти тәэмин итү, эшлекле хезмәтләр күрсәтү, эшлекле контактлар һәм кооперацияне жайга салу, шулай ук эшмәкәрләрнең күмәк ихтыяжы килеп туарга мөмкин булган башка аспектларда булышлык итү юлы белән уңайлы шартлар булдыру буенча максатчан эшләр нигезендә генә мөмкин. Программа жирле хакимият органнарының билгеләнгән максатларга ирешү өчен тырышлыкларын берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

1.3. Эшмәкәрлек эшчәнлегенең өстенлекле төре

Программа кысаларында бүгенгә көндә эшмәкәрлекне үстерүнең өстенлекле юнәлешләре булып тора:

- авыл хужалыгы продукциясә житештерү һәм эшкәртү;
- азык-төлек продуктлары житештерү, шул исәптән икмәк һәм икмәк-булка әйберләре;
- төзелеш материаллары житештерү;
- төзелеш;
- туризмны үстерү;
- халыкка көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;
- жәмәгать туклануы;
- торақ-коммуналь хужалыгы хезмәт күрсәтүе.

II. Программаның максаты, бурычлары, төп чараларының тасвирламасы, аны тормышка ашыруның сроклары һәм этаплары

Инновация икътисады формалаштыруының иң мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшмәкәрлекнең нәтижәле эшләве һәм үсешә өчен шартлар тудыру, шулай ук аның Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының социаль-икътисади үсешә мәсьәләләрен хәл итүгә кертемен үстерү, гражданның тормыш-көнкүреш дәрәжәсен күтәрү һәм икътисади актив урта сыйныф булдыру, районның тотрыклы

социаль-иқътисади үсешен тээмин итү, кече һәм урта эшмәкәрлекнең район иқътисадындагы тоткан урынын киңәйтү Программаның максаты булып тора.

Күрсәтелгән максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү зарур:

-эшмәкәрлекнең нәтижәле үсешенә комачаулык ясаучы норматив-хокукий, административ һәм оештыру киртәләрен алу юлы белән уңай кәсәбәчелек климаты тээмин итү;

-кәсәбәчелек субъектларының финанс чыганақларына, шул исәптән бюджеттан тыш чараларны жәлеп итү аша керүен киңәйтү;

-кәсәбәчелек субъектларына реаль финанс-мөлкәт һәм оештыру-методик ярдәм күрсәтү;

-кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше инфраструктурасы объектларын төзү һәм үстерү;

-кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнең өстенлекле юнәлешләренә ярдәм итү;

-мәшгуль булмаган халыкны кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсенә тарту өчен өстәмә стимуллар булдыру;

-кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль жаваплылығын һәм нәтижәлелеген күтәрү;

-авыл жирендә хужалык итүнең кече формаларының тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру;

-иқътисади актив халыкны кәсәбәчелек эшчәнлегенә тарту.

Программа чаралары Программаның төп максатыннан һәм куелган бурычлардан чыгып билгеләнде. Программаны тормышка ашыру буенча чаралар түбәндәге өстенлекле юнәлешләр буенча системалаштырыла:

1.кече һәм урта эшмәкәрлекне норматив-хокукий тээмин итү һәм административ киртәләрне киметү;

2.эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктура объектлары булдыру һәм үстерү;

3. эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү;

4.авыл хужалыгында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү буенча чаралар эшләү һәм тормышка ашыру;

5. эшмәкәрлек субъектларын мәгълүмат белән тээмин итү;

6.массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнештә булу;

7.торак- коммуналь хужалык өлкәсендәге эшмәкәрлекне үстерүне стимуллаштыру.

Максат һәм бурычлардан чыгып төп чаралар исемлегә әлегә Программага бирелгән кушымтада тәкъдим ителә.

Программаны тормышка ашыру срогы: 2016 – 2020 еллар.

III. Программа чараларын чыганақлар белән тээмин итүне нигезләү

Программаны 2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджет чаралары исәбенә финанслауны гамәлгә ашыру, жирле бюджетның мөмкинлекләрен исәпкә алып, Программа чараларын үтәүчеләрнең төп эшчәнлеген ағымдагы финанслау кысаларында планлаштырыла.

IV. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаны тормышка ашыру белән идарә итүне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты – ярдәмче программаның муниципаль заказ бирүчесе (әлегә функцияләрнең турыдан-туры башкаручысы – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территория үсеше бүлегенә) гамәлгә ашыра.

Муниципаль заказ бирүче:

Программа чараларын планлаштыруны, тормышка ашыруда үзара бәйләнешне, яраштыру һәм контроль оештыра;

Программа чараларын эерлэүне һәм аларның исемлеген, Программа нәтижелелеген максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрне, чаралар буенча чыгымнарны һәм аны башкаручыларның составын аныклауны гамәлгә ашыра;

Программаны тормышка ашыру барышы турында хисап алып бара һәм хисапны билгеләнгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына һәм жирле үзидарә органнарына жиберә.

Программа чараларын гамәлдәге законнарға ярашлы рәвештә муниципаль ихтыяжлар өчен продукцияләр (хезмәт күрсәтүләр) сатып алу һәм тапшыруларга муниципаль килешүләр нигезендә тормышка ашыру карала.

Программаны тормышка ашырганда муниципаль заказ бирүче аның чараларын үтәүчеләр белән үзара элемтәдә, бәйләнештә тора. Муниципаль заказ бирүче һәм Программа чараларын үтәүчеләр чараларның үзвакытында һәм сыйфатлы үтәлүенә, Программаны тормышка ашыруга бүленә торган финанс чараларын рациональ һәм максатчан файдалануга җавап тоталар.

V. Программаның социаль-икътисади нәтижелелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирә:

эчке базарда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлелеген күтәрергә;

булган интеллектуаль һәм инновация потенциалын сакларга һәм үстерергә;

кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләрне файдалануны киңәйтәргә;

эшмәкәрлек эшчәнлегенә кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлеклелек активлыгын үстерергә;

кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерергә;

кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының финанс һәм матди чыганаclarга керүен тәэмин итүче механизмнарны камилләштерергә;

эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары тарафыннан күрсәтелүче хезмәтләрнең төрен киңәйтү һәм сыйфатын күтәрү юлы белән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати-консультация ярдәмен камилләштерергә;

кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль заказлар үтәүгә тартырга;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең үсешен тыең торучы административ киртәләр һәм тоткарлыкларны бетерүдә булышлык итүгә юнәлтелгән механизмнарны үстерергә.

Программаны тормышка ашыру кысаларында түбәндәге күрсәткечләргә ирешү күздә тотыла:

№ п/п	Күрсәткечләрнең исеме	2016	2017	2018	2019	2020
1	Районның тулай территорияль продуктының (ТТП) гомуми күләмендә кече эшмәкәрлек субъектлары (КЭС) тарафыннан житештерелгән өстәмә кыйммәт (ӨК) өлеше, % ларда	34,8	35,5	36,9	38,3	40,9
2	Барлык дәрәжәдәге бюджетларга КЭС ннан кергән барлык салым һәм бүтән түләүләрнең тоткан урыны, % ларда	26,2	27,1	28,7	30,1	36,8
3	Кече һәм урта предприятиеләрдә шөгыйльләнүчеләрнең район икътисадында мәшгульлек кылучыларның гомуми санындагы өлеше, % ларда	20	21,5	22	22,6	23,5

4	КУЭ субъектының бер хезмәткәренәң уртача хезмәт хақы, сумнарда	10710	11031	11472	12100	12705
---	--	-------	-------	-------	-------	-------

”2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” муниципаль программасына кушымта

”2016 – 2020 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү” муниципаль программасының максатлары, бурычлары һәм чаралары

1. Эшмәкәрлек үсешен норматив-хокукый тәмин итү һәм административ киртәләргә киметү

Эшмәкәрлек эшчәнлеген норматив тәмин итүне камилләштерү эшмәкәрлекне үстерүгә уңайлы шартлар булдыру өчен өстенлекле юнәлешләрнең берсе булып тора. Моның нигезе – федераль норматив-хокукый база. Федераль һәм республика норматив-хокукый базаларын исәпкә алып жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый актларын эшләү планлаштырыла. Хәл ителмәгән мәсьәләләр булып эшмәкәрлек үсешенә актив комачаулаучы һәм эшмәкәрләр ягыннан дәүләт һәм муниципаль хакимият органнарына ышанмау чаткысы тудыручы административ киртәләр кала бирә. Нигезсез килештерүләр, рөхсәтләр, контроль тикшерүләр белән бәйлә административ киртәләргә юкка чыгару өчен жирле үзидарә органнарына югарыда санап кителгән процедураларны гадиләштерүгә булышлык итү зарур. Тулаем алганда эшмәкәрләр эшчәнлегенә административ киртәләр йогынтысын киметү өчен эшмәкәрләрнең жәмәгәт оешмалары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары вәкилләренәң тырышлыгын берләштерү, эшкә квалификацияле белгечләргә жәлеп итү планлаштырыла.

Чаралар исеме	Максат	Үтәү срогы	Башкаручылар
1.1. Районда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм үстерүгә кагылышлы норматив-хокукый актлар эшләү	Кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итүнең норматив-хокукый базасын камилләштерү, эшмәкәрлекне үстерү өчен уңай шартлар булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, ЖММП (килештерү буенча), жирлекләргәң ЖҮИО (килештерү буенча)
1.2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына хисап бирүне формалаштыру һәм исәп-хисап системасы тәртибен ирештерү	Анализ ясау һәм алга таба эшкәртү өчен тулы дәрәс мәгълүмат алу	Квартал саен	Дәүләт статистика бүлегә (килештерү буенча)
1.3. Муниципаль хезмәт күрсәтүләргәң сыйфатын яхшырту. Кече һәм урта эшмәкәрлек үсешенә комачаулаучы	Район хезмәтләргәң эшчәнлек регламентына сорала торган документларның тулы исемлеген һәм һәрбер этапта аларны карауның конкрет	Зарурлык булганда	МР БК, ЖММП (килештерү буенча), жирлекләргәң ЖҮИО (килештерү буенча)

<p>административ киргәләрне бетерү. Дәүләт, кулланучылар һәм эшмәкәрләр мәнфәгатләренең ярашуын тәэмин итү</p>	<p>срокларын күрсәтеп үзгәрешләр кергү, шул исәптән: жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкциягә проект документациясен карау, элмә такталарга һәм реклама мәгълүматларына рөхсәт бирүне рәсмиләштерү, биналарны торактан торак булмаганга һәм киресенчә күчерү, биналарны кабаттан планировкалауга рөхсәт итүне рәсмиләштерү һ.б.ш.</p>		
--	---	--	--

2. Эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасы объектларын үстерү

Районда кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасының төп юнәлешләре булып тора:

- башкарма хакимият органнары белән үзара бәйләнештә булу;
- кредит бирү мәсьәләләре буенча кредит оешмалары белән үзара бәйләнештә булу;
- эшмәкәрлек мәсьәләләре буенча өйрәтү семинарлары һәм конференцияләре уздыру;
- хокук саклау органнары белән үзара бәйләнештә булу;
- массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнештә булу.

2.1. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга таләпләр

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга (алга таба – ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары) әлеге таләпләр 2007 елның 24 июлендәге “Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”гы 209-ФЗ номерлы Федераль законга туры китереп эшләнә.

Әлеге Программаны тормышка ашырганда ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмалар түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш:

- законнар белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә теркәлгән;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына эшмәкәрлек эшчәнлегә өлкәсендә хезмәт күрсәтүләр тәкъдим итәргә;
- эшчәнлекнең тиндәшле төрләренә кирәкле лицензияләре, сертификатлары һәм гамәлдәге законнарда каралган очракларга бүтән рөхсәт кәгазьләре булырга;
- квалификацияләре тиешле документлар белән расланган квалификацияле персоналы булырга;
- оешма бетерелү, үзгәртеп оештырылу яисә бөлгәнлек стадиясендә булырга тиеш түгел.

2.2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга ярдәм күрсәтү шартлары һәм тәртибе

Әлеге Программаны тормышка ашырганда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына Программаны тормышка ашыруда катнашуга һәм ярдәм алуга бердәй тигез керүне тәмин итү принцибында гамәлгә ашырыла. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары ярдәм күрсәтүне сорап мөрәжәгать иткәндә 2007 елның 24 июлендәге “Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”гы 209-ФЗ номерлы Федераль законның 4 маддәсендә билгеләнгән шартларга, шулай ук әлеге Программада каралган шартларга аларның туры килүен раслаучы документлар тапшырылырга тиеш. Финанс, мөлкәт һәм башка ярдәмне алу өчен ярдәм алуга дөгъва итүче кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары һәм ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары (алга таба –мөрәжәгать итүчеләр) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территория үсеше бүлегенә расланган формадагы гаризаларын тиндәшле конкурсларны үткәру турында хәбәр итү кәгазидә билгеләнгән срокларда тапшыралар.

Гаризага (заявкага) түбәндәге документлар теркәлә:

-ярдәм алуга гариза;

-оешманың (индивидуаль эшмәкәрнең) дәүләт теркәве турында һәм салым органында хисапка басу турындагы таныклыкларның мөрәжәгать итүче тарафыннан расланган күчермәләре;

- мөрәжәгать итүче тарафыннан расланган гамәлгә кую документларының күчермәләре;

- житәкче тарафыннан һәм оешманың мөһере белән расланган беркетмәдән күчермә яисә житәкчене билгеләү турындагы боерык;

- барлык дәрәжәдәге бюджетларга һәм дәүләт бюджеттан тыш фондларына түләүләр буенча кичектерелгән бурычларының булмавы турында салым оешмасының белешмәсе;

-мөһер һәм житәкченең имзасы белән расланган хезмәткәрләрнең уртача хезмәт хақы турында белешмә;

-алдагы календарь ел өчен статистика формалары (статистика органы тамгасы белән): N ПМ, N МП (микро), N 1-ИП яки хезмәткәрләрнең уртача саны һәм реализацияләнгән товарлардан (эшләр, хезмәт күрсәтүләрдән) кергән керем турында мәгълүматы булган башкалар;

-конкурс документациясендә билгеләнгән бүтән документлар.

2010 елның 27 июлендәге “Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләргә оештыру турында”гы 210-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә юридик затларның Бердәм дәүләт реестрыннан өземтә яисә индивидуаль эшмәкәрләрнең Бердәм дәүләт реестрыннан өземтә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территория үсеше бүлеге тарафыннан мөстәкыйль рәвештә электрон ведомствоара үзара бәйләнеш аркылы соратып алына. 2007 елның 24 июлендәге “Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында”гы 209-ФЗ номерлы Федераль законның 3 һәм 4 маддәләрендә күрсәтелгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына карата ярдәм күрсәтелә алмый.

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм нигезендә аның субъектларының гариза белән мөрәжәгать итү тәртибе ята. Мөрәжәгатьләргә карау срогы – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетына мөрәжәгать кергән көннән алып 30 көн дәвамында.

Ярдәм күрсәтүне сорап гариза белән мөрәжәгать итүләр Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының Программа чараларын тормышка ашыру буенча ачык конкурслар үткәру буенча конкурс комиссиясе (алга таба – Комиссия) тарафыннан әлеге Программа белән билгеләнгән срок дәвамында каралалар. Комиссия кергән гаризаларны карый һәм ярдәм күрсәтү турында яисә ярдәм

күрсәтүне кире кагу турында карар кабул итә.

Ярдәм күрсәтүне кире кагу турында карар түбәндәге очракларда кабул ителә:

- кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешманың Программаның 2.1 бүлекчәсендә билгеләнгән таләпләргә туры килмәү;

-әлеге Програмада күрсәтелгән документлар тапшырылмаса яисә дәрәс булмаган мәгълүматлар һәм документлар тапшырылса;

-ярдәм күрсәтү шартлары үтәлмәү;

- элек гариза бирүче – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектына карата шундый ук ярдәм күрсәтү турында карар кабул ителгән һәм ярдәм итү сроклары чыкмаган;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектының ярдәм күрсәтү тәртибен һәм шартларын бозуын, шул исәптән ярдәм чараларын максатчан файдалануны тәмин итмәвен таныган вакыттан соң өч елдан кимрәк вакыт узган.

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты Комиссия карары нигезендә карар кабул ителгән датадан соң 5 эш көне эчендә гариза бирүчегә ярдәм күрсәтү буенча кабул ителгән карар турында яисә, кире кагуга нигезләрне күрсәтеп, аны кире кагу турында хәбәр итә.

Чаралар исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
2.1. Районда эшмәкәрләргә, Интернетны да кертеп, мәгълүматка, белешмә материалларга, “Консультант Плюс” һәм “Гарант”мәгълүмати базаларга иркен керү мөмкинлеген биреп мәгълүмати-консультация пункты төзү	Кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итүнең комплекслы нык үсеш алган инфраструктурасын төзү	2016-2020 еллар	МР БК, район эшмәкәрләре (киләштерү буенча)
2.2. Районның эшмәкәрләр Советы, районның эшмәкәрләр активы утырышлары эшен тәмин итү	Эшмәкәрләр белән конструктив диалог төзү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы социаль-иқтисади үсешенә төп юнәлешләре буенча уртак карарлар кабул итү	2016-2020 еллар	МР БК, КУЭ субъектлары (киләштерү буенча)
2.3. Крестьян-фермерлык хужалыклары башлыклары Советын төзү	Эшмәкәрләр белән конструктив диалог төзү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы социаль-иқтисади үсешенә төп юнәлешләре буенча уртак карарлар кабул итү	2016-2020 еллар	МР БК, АХАТИ (киләштерү буенча)

3. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү

Тәҗрибә шуны күрсәтә: кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының иң зур күпчелегенең залогы (асламы) юк һәм тәмин ителеш (аслам) кирәк булган гадәти банк кредитлавы белән файдалана алмый. Бу очракта кече эшмәкәрлекне финанслау өлкәсенә микрофинанслау, асламсыз кредитлау системасы, үзара кредитлау системасы, эшмәкәрлек тәвәккәллеген иминиятләү механизмнарын тормышка ашыру, лизинг схемаларын файдаланырга мөмкинлек бирүче яңа финанс инструментлары һәм технологияләре эшләү һәм кертү зур әһәмиятлелек ала бара.

Чараларның исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
3.1. Шәхси инвестицияләрне, банкларның кредит ресурсларын, инвестиция фондлары чараларын һәм бүтән финанс чыганаclarын кече эшмәкәрлек өлкәсенә жәлеп итү механизмын эшләү	Кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсенә чыганаclar жәлеп итү	2016-2020 еллар	МР БК, район банклары һәм кредитлау оешмалары (киләштерү буенча)
3.2. Өстәмә эш урыннары булдыруга һәм район бюджетына салым керемнәрен арттыруга юнәлдерелгән эшчәнлекнең өстенлекле һәм социаль әһәмияткә ия булган юнәлешләрендә продукциянең һәм технологиянең яңа төрләрен үзләштерүче кече предприятиеләр өчен конкурс нигезендә ташламалы кредитлар бирү	Кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлегенә уңайлы һәм тотрыклы финанс шартлары булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, район банклары һәм кредитлау оешмалары (киләштерү буенча)
3.3. Фермер хужалыкларының житештерү һәм авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү өлкәсендәге проектларын максатчан кредитлауны тәмин итү	Кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлегенә уңайлы һәм тотрыклы финанс шартлары булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, КУЭ субъектлары (киләштерү буенча)
3.4. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына район икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәмин итүдә булышлык күрсәтү	Кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлегенә уңайлы һәм тотрыклы финанс шартлары булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, ЖММП (киләштерү буенча), жирлекләренә ЖҮИО (киләштерү буенча)
3.5. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын муниципаль хажәтләр өчен сатып алып	Эшмәкәрләрнең районда үткәрелүче	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләренә ЖҮИО

хэзерлэлэр башкаруга жэлеп итү һәм стимуллаштыру	аукционнар һәм конкурслар турында хэбэрдарлыгын күтэрү		(килештерү буенча)
3.6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына инвестиция проектларын тормышка ашыру өчен инвесторлар эзләүдә булышу	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының потенциалы инвесторлар белән үзара бәйләнешен, элемтәсен, ярдәм итешүен оештыру, КЭСның инвестиция проектларын тормышка ашыру өчен банк финансларын һәм шәхси капиталны жэлеп итү	2016-2020 еллар	МР ИК, районның банклары һәм кредитлау оешмалары (килештерү буенча)
3.7. Эшмәкәрлектә лизинг куллануны үстерү	Лизинг шартларында хэзерге заман жиһазларын һәм технологияләрен куллану өлешендә кече һәм урта предприятиеләрнең мөмкинлекләрен киңәйтү	2016-2020 еллар	МР БК, АХҺАТИ (килештерү буенча)
3.8. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына "Лизинг-грант" программасын тормышка ашыруда булышлык күрсәтү	Хэзерге заман жиһазлары алу, эш урыннарын арттыру өлешендә КЭСның мөмкинлекләрен киңәйтү	2016-2020 еллар	МР БК, АХҺАТИ (килештерү буенча)
3.9. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын дәүләт ярдәме чараларында катнашуга жэлеп итү	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары арасында дәүләт финанс ярдәме алучылар санын күбәйтү	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләренң ЖҮИО (килештерү буенча)
3.10. Кече һәм урта эшмәкәрлек	Эшмәкәрлек	2016-2020	ЖММП

субъектларына һәм кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм күрсәтү инфраструктурасын төзүче оешмаларга ия булырга һәм (яки) файдалануга бирү өчен муниципаль мөлкәтнең гомумрайон реестрын булдыру һәм алып бару	эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен муниципаль бина сайлау мөмкинлеген тәмин итү	еллар	(килештерү буенча)
3.11.Муниципаль милекне арендага хокук сату буенча даими аукционнар үткәрү	Муниципаль милектәге файдаланылмаган жиналарны кулланылышка жәлеп итү	2016-2020 еллар	ЖММП (килештерү буенча)

4. Авыл хужалыгында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү буенча чаралар эшләр һәм тормышка ашыру

Районда күп дигәндә финанс һәм мәгълүмат чыганакларының булмавы сизелә, кече һәм урта предприятиеләрне оештыру һәм финанслау мәсьәләләре буенча квалификацияле белгечләр юк. Куелган күп кенә проблемалар Программаның бүтән чараларын тормышка ашыру кысаларында хәл ителәчәк, шул исәптән кече һәм урта эшмәкәрлек инфраструктурасы аркылы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын мәгълүмат белән тәмин итү буенча. Авыл хужалыгында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү буенча Программаның төп чаралары булып торалар:

Чараларның исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
4.1.Мәгълүмати-консультация, финанс һәм юридик хезмәт күрсәтүләр инфраструктурасын үстерү аша фермер хужалыклары төзү һәм үстерүгә ярдәм итү	Фермер хужалыклары санын арттыру һәм алар тарафыннан житештерелә торган продукциянең күләмен арттыру, яна эш урыннары булдыру, хезмәт хакы һәм социаль яклау дәрәжәсен күтәрү	2016-2020 еллар	МР БК, АХАТИ (килештерү буенча)
4.2. ШЯХ та житештерелгән продукцияне КФХ көче белән хәзерләү эшчәнлеген үстерү	Авыл хужалыгында КЭС ларына ярдәм һәм аларның тотрыклы үсеше	2016-2020 еллар	МР БК, АХАТИ (килештерү буенча)
4.3."Гаилә фермалары" программасын тормышка ашыруда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына булышлык итү	КЭС лары эшчәнлегенә уңайлы һәм тотрыклы финанс шартлары булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, АХАТИ (килештерү буенча)

5. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын мәгълүмат белән тәмин итү

Программа чаралары системасының мөһим юнәлешләрнен берсе булып эшмәкәрлек субъектлары өчен мәгълүмат-консультация хезмәт күрсәтүләрнен конференцияләр, эшлекле очрашулар, семинарлар, эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тәэмин итү өчен мәгълүмат материаллары әзерләү һәм бастырып чыгаруны оештыру юлы белән һәркем алырлык системасын булдыру тора.

Төп программа чаралары булып торалар:

Чараларның исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
5.1. Эшмәкәрлек субъектларына үткәрелә торган семинарлар, конкурслар, күргәзмәләр, мастер-класслар турында хәбәр итү .	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлекнең кәсәбәчелек белемләгән һәм эшлекле активлыгын күтәрү	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләрнең ЖҮИО (киләштерү буенча)
5.2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы рәсми сайтында район территориясендә эшмәкәрлекне алып бару шартлары буенча вәзгыятьне мониторинглау максаты белән эшмәкәрләрдән сорапшыту уздыру	Районда кече эшмәкәрлек үсешенә тискәре йогынты ясаучы факторларны ачу	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләрнең ЖҮИО (киләштерү буенча)
5.3. Эшмәкәрлек эшчәнлеген алып баруның актуаль мәсьәләләре буенча социаль реклама эшләү һәм массакүләм мәгълүмат чараларында урнаштыру	Күләгәдәге эшмәкәрлек өлешен кыскарту, кече һәм урта эшмәкәрлекнең социаль җаваплылыгын күтәрү	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләрнең ЖҮИО (киләштерү буенча), “Авыл офыклары” район газетасы редакциясе (киләштерү буенча)

6. Массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнеш һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген пропагандалау

Эшмәкәрлек үсеше өчен уңайлы климат булдыруның мөһим өлеше булып социаль сәясәт, икътисадны, мәшгульлекне, эшмәкәрлек хезмәткәрләрен социаль һәм хокукый яклауны үстерү өлкәсендә дәүләт хакимияте органнарының, профсоюзларның һәм эшмәкәрләрнең бергәлектә эшләве тора. Программа чаралары кысаларында эшмәкәрлек эшчәнлегенә ярдәм итү буенча уңай тәҗрибәне пропагандалау, тармак үсеше проблемаларын яктырту, эшмәкәрнең уңай имиджын булдыруга системалы якин килүне тормышка ашыру буенча массакүләм мәгълүмат чараларын җәлеп итү планлаштырыла.

Чараларның исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
6.1. Эшмәкәрнең уңай образын тудыруга юнәлтелгән макаләләр, мәгълүмати	Эшмәкәрлеккә җәмәгәтчелекнең кызыксынуын һәм ышанычын күтәрү	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләрнең ЖҮИО (киләштерү буенча), “Авыл

материаллар бастырып чыгару			офыклары” район газетасы редакциясе (килештерү буенча)
6.2.Районда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү һәм аңа ярдәм итү өлкәсендә үткәрелүче чараларга мәгълүмат өстәп бирү	КЭСларының алдынгы эш тәҗрибәсен системага салу һәм тарату. Башкарма комитет тарафыннан үткәрелүче конкурсларга, күргәзмә, бүтән чараларга КЭС вәкилләрен тарту	2016-2020 еллар	МР БК, жирлекләренң ЖҮИО (килештерү буенча), “Авыл офыклары” район газетасы редакциясе (килештерү буенча)
6.3.Кече һәм урта предприятиеләрнең продукцияләреннән күргәзмә-ярминкәләр һәм күмәк стендлар оештыру	Продукцияләрне һәм хезмәт күрсәтүләрне сатуда булышу	2016-2020 еллар	МР БК, КУЭ субъектлары (килештерү буенча)
6.4.”Елның иң яхшы эшмәкәре”, ”Бизнес-леди” конкурслары уздыру	Үз эшчәнлегендә югары социаль-икътисади күрсәткечләргә ирешкән КЭС ын ачыклау һәм аларның житәкчеләрен бүләкләү	2016-2020 еллар	МР БК, КУЭ субъектлары (килештерү буенча)
6.5.Хакимият органнары белән тыгыз хезмәттәшлеккә ацент ясап, уңышлы эшмәкәр образын гәүдәләндерүче тышкы реклама оештыру	Эшмәкәрлеккә жәмәгәтчелекнең кызыксынуын һәм ышанычын арттыру	2016-2020 еллар	МР БК, КУЭ субъектлары (килештерү буенча)
6.7.Яшьләренң эшмәкәрлек эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданнырга мәшгульлектә булышу	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының эшсез гражданнырын эшмәкәрлек эшчәнлегенә тарту	2016-2020 еллар	Халыкның мәшгульлек үзәге (килештерү буенча)

7. Торак-коммуналь хужалыгы өлкәсендә эшмәкәрлекне үстерүне стимуллаштыру

Чараларның исеме	Максат (көтелгән нәтижә)	Үтәү срогы	Үтәүчеләр
7.1.Кече һәм урта эшмәкәрлеккә торак-коммуналь хужалыгы өлкәсендә булышлык итү, шул исәптән, ТХШ һәм идарә компанияләре төзү һәм теркәүдә мәгълүмат ярдәме күрсәтү, торак йортларга техник документация	ТКХ ы өлкәсендә эшмәкәрләр эшчәнлеген өчен бердәм хокукый киңлек булдыру Торак фонд белән идарә итү һәм хезмәт күрсәтү базарында конкурентлы мохит булдыру	2016-2020 еллар	МР БК, ЖММП (килештерү буенча), жирлекләренң ЖҮИО (килештерү буенча)

тапшыруда, жир кишәрлекләренә хокук рәсмиләштерүдә булышлык күрсәтү			
7.2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының табигый монополияләр белән үзара бәйләнеш формаларын камилләштерү	Табигый монопоияләр тарафыннан отышсыз шартнамә шартларында көчлөп тагыла торган мәсьәләләрне жайга салганда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының хокукларын яклау	2016-2020 еллар	МР БК
7.3.ТКХ-н үстерү һәм модернизацияләү программаларын тормышка ашыруда катнашуга кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү һәм стимуллаштыру	Тармакта реформа үткәрүдә булышлык итү, шәхси инициативаны үстерү	2016-2020 еллар	МР БК, ЖММП (киләштерү буенча), жирлекләренң ЖҮИО (киләштерү буенча)

Файдаланылган кыскартылмалар исемлеге:

КУЭ – кече һәм урта эшмәкәрлек;

ТКХ – торак-коммуналь хужалыгы;

МР БК – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты;

ЖММП – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы;

ЖҮИО – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы жирле үзидарә органнары;

Жирлекләренң ЖҮИО – Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы составына керүче жирлекләренң жирле үзидарә органнары;

ХМУ – “Балык Бистәсе муниципаль районы халкының мәшгульлек үзәге” дәүләт казна учреждениесе;

АХАТИ –Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районндагы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе;

Дәүләт статистика бүлеге – Дәүләт статистика федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча территориаль органының Казан шәһәрәндәге (Балык Бистәсе ш.т.) дәүләт статистика бүлеге ;

ЖЧЖ – жаваплылыгы чикләнгән жәмгыять;

ИЭ – индивидуаль эшмәкәр;

ТХШ (ТСЖ) – торак хужалары ширкәте;

ӨК (ДС) – өстәмә кыйммәт;

ТТП (ВТП) – тулай территориаль продукт.

КФХБ (ГКФХ) – крестьян-фермерлык хужалыгы башлыгы